

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA NR 1 W ZAMOŚCIU

PROCEDURA POSTĘPOWANIA DIAGNOSTYCZNEGO W CELU WYDANIA OPINII DLA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W CZYTANIU I PISANIU

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych

Zgodnie z § 3. Opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się może być wydana uczniowi nie wcześniej niż po ukończeniu klasy III szkoły podstawowej i nie później niż do ukończenia szkoły podstawowej

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z dnia 20 lutego 2019 roku, poz. 323);

Prezentowana niżej procedura obejmuje podstawowe etapy i narzędzia diagnozy i powinna być stosowana elastycznie zarówno w zakresie kolejności czynności diagnostycznych, jak i dobieranych metod diagnozy. Zastosowanie narzędzi diagnostycznych powinno służyć weryfikacji hipotez diagnostów.

I. Zasady postępowaniu diagnostycznego

1. Diagnoza ryzyka dysleksji rozwojowej powinna być przeprowadzona w okresie nauczania początkowego (klasy I-III).
2. Dysleksja rozwojowa nie powinna być stwierdzana na podstawie jednorazowej wizyty, wskazana jest ocena efektów samokształceniowej lub terapeutycznej pracy ucznia.

II. Zadania diagnostyczne

1. Udzielenie odpowiedzi na pytania:

- czy trudności ucznia w nauce czytania i pisania mają podłoże rozwojowe,
- które funkcje psychomotoryczne ucznia trzeba wspierać działaniami terapeutycznymi
- motywować ucznia do wysiłku związanego z udziałem w zajęciach terapii pedagogicznej
- jak pomóc uczniowi w realizacji jego zainteresowań, planów i przewyciężeniu

emocjonalnych barier w rozwoju.

2. Zebranie danych o problemach rozwojowych ucznia (dane kliniczne).
3. Wykluczenie innych niż specyficzne trudności w uczeniu się przyczyn niepowodzeń w nauce czytania i pisania (wada wzroku, słuchu, narządu ruchu, choroby przewlekłe, uszkodzenie CUN, niepełnosprawność umysłowa, problemy emocjonalne, zaniedbania wychowawcze).
4. Określenie obszarów nasilonych trudności ucznia (niepowodzenia w czytaniu i pisaniu, trudne do przewidzenia błędy w pisowni (nie tylko ortograficzne), trudności w innych zakresach (np. w zapisie liczb, w orientacji na mapie).
5. Określenie obszarów dobrego funkcjonowania, zainteresowań i dążeń ucznia.
6. Stwierdzenie rozbieżności między możliwościami ucznia (poziom rozwoju poznawczego w normie) a jego wynikami w uczeniu się.

III. Etapy postępowania diagnostycznego

1. Zebranie informacji wstępnych i dokumentów:

- wnioski rodziców,
- informacje ze szkoły,
- zeszyty i prace klasowe bieżące i z wcześniejszych lat nauki,
- informacje i dokumentacja z pracy terapeutycznej,
- opinia z poprzednich badań

2. Przeprowadzenie wywiadu z rodzicami:

- wczesny rozwój dziecka ze szczególnym uwzględnieniem sprawności motorycznej, mowy, rozwoju emocjonalno – społecznego,
- stan zdrowia dziecka, wyniki badań wzroku i słuchu, wady narządów ruchu, poważne schorzenia, przebyte urazy głowy, obecność chorób przewlekłych (cukrzyca, epilepsja, choroby tarczycy)
- dane o sytuacji rodzinnej, występowanie podobnych trudności w rodzinie (rodzice, rodzeństwo), stosunek rodziców do problemów w uczeniu się,
- przebieg nauki szkolnej (frekwencja, sukcesy, niepowodzenia,
- mocne strony ucznia (zdolności, zainteresowania, motywacja do nauki).

3. Rozmowa z uczniem:

- stosunek do problemów w uczeniu się,
- zainteresowania, zamiłowania

4. Badanie psychologiczne.

Niżej wymienione są narzędzia, spośród których należy dokonać wyboru w zależności od problemu, wieku dziecka, poprzednich badań itp.

a) ocena rozwoju poznawczego (testy do wyboru) :

- Skala Inteligencji D. Wechslera dla Dzieci (WISC –R)
- Skala Inteligencji D. Wechslera dla Dorosłych WAIS – R)
- Skala Inteligencji Stanford- Binett 5
- Skala Inteligencji IDS II
- Test Inteligencji Cattella
- Test Matryc Kolorowych Ravena (TMK)
- Test Matryc Ravena w wersji Standard (TMS) uzupełniony o Test Językowy „Leksykon”

b) ocena percepcji wzrokowej: (testy do wyboru)

- Test Bender-Koppitz
- Test Figury Złożonej Rey Osterrietha (TFZ)
- Test Rozwoju Percepcji Wzrokowej (TRPW, M. Frostig)
- Test Pamięci Wzrokowej (A. L. Benton)

d) badanie lateralizacji : (szczególnie ważne w przypadku młodszych uczniów z nieustaloną stronnością)

- próby do badania dominacji lateralnej (R. Zazzo, N. Galifret-Granjon) uzupełnione o dane z wywiadu i obserwację
- Test do badania lateralizacji (Matejcek, Żlab)
- Zestaw metod diagnozy lateralizacji B.M Radtke, PTPiP Gdańsk
- Profil sprawności grafomotorycznych (A. Domagała, U. Mirecka, PTP Gdańsk 2010)

e) ocena funkcjonowania emocjonalno- społecznego:

- obserwacja, różne narzędzia w zależności od problemu diagnostycznego(np TROS-KA "Ja i moja szkoła")

5.Badanie pedagogiczne

1. Analiza dokumentacji szkolnej (opinia o funkcjonowaniu edukacyjno - wychowawczym, świadectwa szkolne)
2. Analiza wytworów dziecka (zeszyty, prace pisemne, rysunki, itp.)
3. Analiza dokumentacji uzupełniającej: lekarskiej, logopedycznej i innej w miarę potrzeb
4. Obserwacja ucznia towarzysząca w toku całego procesu diagnostycznego (koncentracja, samodzielność, współpraca, rozumienie instrukcji, ogólne tempo pracy).
5. Rozmowa z uczniem i nawiązanie kontaktu.

3.Diagnoza funkcjonowania poznawczego:

- diagnoza funkcji wzrokowych, wzrokowo - ruchowych, wzrokowo -przestrzennych
- diagnoza funkcji słuchowo - językowych: słuchu fonemowego, analizy i syntezy słuchowej, pamięci fonologicznej, pamięci słuchowej sekwencyjnej, zdolności operowania cząsteczkami fonologicznymi, różnicowanie paronimów
- diagnoza integracji słuchowo - językowej.

4. Diagnoza umiejętności szkolnych:

a) diagnoza umiejętności pisania:

- pisanie ze słuchu,
- redagowanie samodzielnej pracy pisemnej,

b) diagnoza umiejętności czytania:

- technika czytania głośnego, rozumienie,
- samodzielna praca ucznia z tekstem czytany po cichu,

c) wstępna diagnoza umiejętności matematycznych

5. Metody diagnostyczne:

- Kwestionariusz rozpoznawania specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu u uczniów klas I–III (M. Bogdanowicz, 2010)
- Kwestionariusze objawów dysleksji u uczniów klasy IV– VI i u uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
- Skala Ryzyka Dysleksji (SRD-6, SRD-7, M. Bogdanowicz)
- Diagnoza dysleksji u uczniów klasy III i V(normalizacja: A. Jaworowska, A. Matczak, J. Stańczyk) szkoły podstawowej- bateria testów(M. Bogdanowicz, A. Jaworowska, G. Krasowicz- Kupis, A. Matczak, O. Pelc-Pękala, I. Pietras, J. Stańczyk, M. Szczerbiński)
- Bateria metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych u uczniów w wieku 10-12 lat. BATERIA-10/12
- Bateria metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych u uczniów gimnazjów. BATERIA-GIM (13-15)
- Bateria metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych u uczniów powyżej 16. roku życia. BATERIA-16 plus [B-16]
- Wybór Tekstów do Pisania za Słuchu dla klas IV - VIII szkoły podstawowej (M. Sobolewska)
- Pomoce do badań pedagogicznych uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu (J. Mickiewicz)
- Test do badania słuchu fonemowego (M. Sobolewska) i inne dostosowane do wieku dziecka

- Inne sprawdziany dostosowane do wieku ucznia.

6. Badanie logopedyczne, w zależności od problemu lub jako element badań przesiewowych, ocena poprawności artykulacyjnej, kompetencje językowe.

IV Opiniowanie

Opinia poradni zawiera:

1. Oznaczenie poradni wydającej opinię.
2. Numer opinii.
3. Imię i nazwisko dziecka/ucznia, którego dotyczy opinia, datę i miejsce jego urodzenia oraz miejsce zamieszkania, a w przypadku ucznia – również nazwę i adres szkoły oraz oznaczenie klasy, do której uczeń uczęszcza.
4. Diagnozę poziomu rozwoju, w tym indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych osoby, której dotyczy opinia, a także opis mechanizmów wyjaśniających funkcjonowanie tej osoby.
5. Zalecane formy pomocy psychologiczno—pedagogicznej (Zgodnie z **Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z dnia 20 lutego 2019 roku, poz. 323);**)

Opinia stwierdzająca dysleksję rozwojową powinna zawierać:

1. Diagnozę i rozpoznanie specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu - dysleksji rozwojowej: dysleksji, dysortografii, dysgrafii.
2. Opis mechanizmów wyjaśniających rozpoznanie dysleksji rozwojowej: dysleksji, dysortografii, dysgrafii ze wskazaniem: -niskich osiągnięć ucznia znacząco odbiegających od oczekiwanych (np. słaba technika czytania, wolne tempo czytania, czytanie z wysiłkiem i bez zrozumienia, w pisaniu nasilone, typowe błędy itp.) przy poziomie rozwoju umysłowego w normie -prób pomocy (informacja, ile razy i kiedy uczeń był badany, terapia pedagogiczna, udokumentowana praca własna) z efektami niewspółmiernymi do wysiłku ucznia.
3. Określenie osiągnięć i mocnych stron ucznia, które będą podstawą opracowania korzystnych dla niego sposobów i metod pomocy, planu działań wspierających.
4. Zalecane formy pomocy psychologiczno—pedagogicznej

ZASADY WYDAWANIA OPINII

1. Opinia, powinna być wydana przez poradnię:

- nie później niż do końca września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin, nie wcześniej niż po ukończeniu klasy III szkoły podstawowej i nie później niż do ukończenia szkoły podstawowej;

2. Na wniosek nauczyciela lub specjalisty wykonującego w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prowadzących zajęcia z uczniem w szkole, i po uzyskaniu zgody rodziców (prawnych opiekunów) albo pełnoletniego ucznia lub na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) albo pełnoletniego ucznia, opinia może być wydana także uczniowi szkoły ponadpodstawowej.

3. Wniosek, o którym mowa wyżej, wraz z uzasadnieniem składa się do dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, przekazuje wniosek wraz z uzasadnieniem oraz opinią rady pedagogicznej do poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej i informuje o tym rodziców (prawnych opiekunów) lub pełnoletniego ucznia. Opinia powinna być dostarczona dyrektorowi szkoły do dnia 15 października roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian na koniec szkoły podstawowej, a w przypadku uczniów (słuchaczy) przystępujących do egzaminu maturalnego, nie później niż do 7 lutego roku szkolnego, w którym przeprowadzany jest egzamin maturalny. (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych)

W przypadku gdy opinia dotyczy ucznia, na pisemny wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia, poradnia przekazuje kopię opinii do szkoły lub placówki, do której uczeń uczęszcza. Dzieci i młodzież oraz ich rodzice mogą uzyskać w poradni informację o wynikach diagnozy przeprowadzonej w poradni. Informację wydaje się na pisemny wniosek rodziców albo pełnoletniej osoby, której dotyczy informacja.

Opracowała: Joanna Krulikowska

Uchwała Rady Pedagogicznej j Nr 16/2020 z dn 07.05.2020r